

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 150 Lel
 Félévre . . . 75 .
 Negyedévre . . . 40 .
 Egyes szám ára 3 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lapszellemi részét illető min-
 den közlemény intézendő
 Kiadóhivatal:
 Deva, Regina Maria-u. 12.,
 hová az előfizetések és hir-
 detések küldendők.

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY

Az esküt nem tett tisztviselők nyugdíja.

Már többször megemlékeztünk az esküt nem tett tisztviselőkről, mint a világháború legszerencsétlenebb áldozatairól. Ezek a régi, kipróbált emberek, akik inkább éhen haltak sem hogy illegális uton csak egy fillért is szereztek volna, olyan megpróbáltatásokon mentek keresztül, amelyeket leírni lehetetlen.

Az emberiséget, az erkölcsöt s a jogot csufolták meg bennük. Mert joguk volt megtagadni az eskü letételét és joguk volt tovább munkálkodni. De a jogot egyszerűen sutba dobták s a szegény tisztviselők az uceára kerültek. Ki repatriált, ki más teret keresett magának, ki pedig szerényen és nagy nehezen félretett filléreiből vásárolt elnyűtt butordarabjaiból tengette életét. Ki tudná leírni azt az erkölcsi megaláztatást, azt a szívtelen és minden emberiséget nélkülöző bánásmódot, amelyben a román kormányok ezeket az embereket részesítették?

Az összeomlással ezeknél az embereknél nemcsak államuk, országuk veszett el, hanem kenyérük, existenciájuk s az

emberiségben, a jogban, az erkölcsben vett bizalmuk is. Nemcsak gazdaságilag semmisültek meg, de erkölcsileg is elpusztultak.

Az Avarescu-kormány felhívására annak idején eskütételre jelentkeztek, azonban semmi komoly és célravezető intézkedés nem történt. Mindenki külön-külön kellett, hogy megkeresse boldogulását, holott a békeszerződés ezekről az emberekről kifejezetten és sommásan intézkedett s ellátásukat a román kormányra bízta. Ennek ellenére 1922-ben, midőn a tisztviselők az akkori belügyminisztert Vaitoianu tábornokot felkeresték, Vaitoianu azt mondta, hogy *kötelességekkel a tisztviselőkkel szemben csak a magyar állam bírhat, de nem a román kormány s a jogfolytonosságról szó sem lehet.*

Azóta eltelt három év és ismét előtérbe lép ezeknek az embereknek a sorsa, mert a nyugdíjat csak meg kell kapniok valahonnan. De az új nyugdíjtörvény-javaslat az esküt nem tett tisztviselőkről világos rendelkezést nem tartalmaz s ha nem változtatják meg, amire kevés a reményünk, megérjük még azt is, hogy a nyugdíjtörvény tényleg nem ismeri el majd a jogfolytonosságot s az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjait a békeszerződés világos

intézkedései ellenére sem fogják folyósítani.

Az összeomlás ezzel be is fejeztetik. A számos éven át hűséggel szolgált szegény tisztviselő árván marad. Részére nincsen szolgálati év és nyugdíj és számára nincsen kegyelem. A politika malomkövei között vagy a paragrafusok csavarmenetei között kell kilehelnie a lelkét.

A liberális kormány a nyugdíjtörvény végére egész nyugodtan odairhatná, hogy ezzel a törvénnyel hatályukat veszítik a békeszerződések erre vonatkozó szakaszai. De nem írja, mert a magától értetődő dolgokat nem szokás annyiszor ismételni. S különben is miért tennék, amikor ezt mindenki tudja?

— Tudományos előadások sorozata Deván. F. hó 20-án, szombaton este folyt le a második tudományos előadás a Kaszinóban szépszámú közönség előtt. Ez alkalommal Ghidionescu egyetemi tanár a román kultúráról és azok egyesítéséről beszélt, kiemelve azt, hogy a más népektől átvett kultúra csak máz a lelkeken s mindaddig nem lehet nemzeti kultúrának nevezni azt, amíg a lélek nem érzi, szükségét az abban való megnyilvánulásnak. Kitért a tanítók s az intellektuelek kötelességeire is, akiknek, az előadó szerint, mindig és minden tettükkel tanítaniuk kell. A harmadik előadást f. hó 28-án este tartják meg a Kaszinóban, amikor is Dr. Th. Capidanu egyetemi tanár fog előadást tartani a románok erdélyi szerepéről.

Vasárnapi levél.

Régen tudott dolog, hogy egy kis jóakarattal minden ellentétet ki lehet egyenlíteni. Ahol az ellentétek nem rossz indulatból, nem meggyőződésből, hanem mesterségesen táplált gyűlöletből vagy féltékenységből származnak, ott az észnek mindig a szívhez kell folyamodnia, hogy azok rombolásait megelégtelve, a kiegyenlítődés útjára léphessen.

A történelem mindig bebizonyította, hogy a rosszhiszemű cselekedetekre mindig a jobb belátásnak kellett jönnie, hogy nemcsak a szenvedésre ítélte, de annak okozóját is megmentse a súlyos következményektől.

A zajló életben, egymással szemben felbukkanó ellentétek mindig az Én imádatából, az önérdék zsarnok környezetéből indultak ki s követői nem kevesebb hátsó gondolattal tömjéneztek ezen kultusz szennyes oltárán, hogy embertársaikat jogtalan eszközökkel súlyossák abba az örvénybe, amelyből éppen azoknak eltiprása révén óhajtotak kiemelkedni.

A halálos beteggel még a leghiresebb sebész-tanár se képes elhítni, hogy jót cselekszik, amikor beteg testrésze helyett az egészséges részt végja ki. Hogy higgyen a beteg társadalom a Ma szellemének cselekedetében, amikor orvosság helyett újabb szenvedések előidézésével akarja meggyógyítani. Nem; hiába minden álokoskodás, minden szemfényvesztés és minden hangos mellvergetés: ide őszinte szó, őszinte cselekedet kell. Ide nem a szótárnak egymásmellé való illesztéséből keletkezett remek, de az igazi szándékot leleplezni akaró szónoklat kell, hanem a „kisbíró” felügyelete alatt kiejtett őszinte szó és végbevitt cselekedet, melyekre a szenvedésekben elkérgesedett emberi szív meglágyul s reménykedve rebeget: talán, talán...

Goga és Groza minisztereknek és vezérkarának, mintegy ötven szereplő politikusnak a szászrégeni Jókai-ünnepen való megjelenése, de még inkább a Bernádynál megtartott politikai vacsora alatt elhangzott felszólalások a legalaposabb reménnyel töltöttek el bennünket, hogy kisebbségi életünk egy olyan fordulóhoz értünk, ahol a meg nem értésből fakadó ellentétek hatalmas zuhatagának életveszélyes örvényeiből megmenekülve, végre is olyan szilárd talajra értünk, hol lelki egybeolvadás révén, minden okunk megvan arra nézve, hogy a jövő eshetőségeit többé ne a ránkényszerített sötét szemüvegen át szemléljük.

A Bernády üdvözlő felszólalás és az annak keretében feltett kérdésekre Goga által adott őszinte válasz, s majd Jaross apátlébanos aranyigazságoktól ragyogó hitvallása a reménységnek egy olyan magaslata emelt minket, ahonnan a mult omladéka fölött már bizakodva tekintünk szét s derengő hittel nyújtjuk jobunkat annak az ígéretnek, amely borongó kedélyünket napsugaras tájakra szabadítja; hadd foglaljuk el újból azt a helyet, amely egy ezer éves multtal bíró kultúrát az új hazában is minden körülmények között megillet.

Lehet, hogy túl nagy jelentőséget tulajdonítunk ennek a baráti összejövetelnek s az egész nem egyéb udvariassági aktusnál; de maga az a tény, hogy egy kormányképes párt egyik vezéralakja és a magyarság egyik büszkesége őszinteségtől sugárzó, meghatott szavakban tárták fel lelküket egymásnak, olyan történelmi pillanat volt, melynek nagy horderejét elvitatni nem lehet, annál kevésbbé, mert Petőfi és Madách fordítója, Ady személyes barátja: Goga ismeri a magyarság lelkében támadt aggodalmakat s aki a más lelkében olvasni tud (Goga pedig tud: Románia egyik legnagyobb büszkesége, költője!) s az Istentől maga

is érző lélekkel van megáldva, annak baráti kézszorításában többet érzünk pusztán megnyugtató udvariasságnál: abban a kézszorításban egy megértő lélek energiájának férfias erejét érezzük meg, mely mintegy hallgatóság, de annál ékeesebben szóló melegséggel hív az emberi elvakultság és közös szenvedések leküzdésének együttes harcára.

S itt újból le kell szögezzen azt a megdöntetlen igazságot, hogy emberi lény kételtű nem lehet. Ha valaki általános emberi szempontokból kifogástalan s mint politikus, néha a közmegegyezést érdemelte ki, nem mentheti azzal, hogy politikai meggyőződéséből cselekedett úgy, ahogy eselekedett, de mint magánember másképpen cselekedett volna: Lári-fári! Az embernek csak egy koponyája és csak egy szíve van. A jóra rosszra mindig egyformán reagál. A jót, bizony, mindannyian örömmel fogadjuk; a rosszat?.. Hogy a rosszat valaki örömmel fogadja: ott az ész és szív körül valami nincsen rendben.

A Goga és Bernády találkozásában az idők teljesedését látjuk. Apostolok ők, kik a román és magyar nép egymásrataltságának meggyőződéséből indulnak hódító utjokra, hogy ezeket a legszentebb ideálnak: a testvérszeretetnek megnyerve, boldogan vezethessék az érvényesülés minden lehetőségét felölelő útjára, hol új világnézetek, új jel-szavak fogadják: a közös munkából eredő jólét és megnyugvásnak messze sugárzó megállapítása, és a lelki egybeolvadás harmónikus erejében van a jövő boldogságának a titka.

S mi, akik a még mindig zajló elhelyezkedni akarásunkban nem érkezhettünk a jobb belátás állomására, most a jövőbe vetett tekintettel nesze-lünk fel e találkozóan elhangzott beszédekre s a hallottak után reménykedve rebegetjük: talán, talán...

Kosztolánszky István.

A dévai ipartestület tiszt- ujító közgyűlése.

Chinda Miklós lett a testület új elnöke.

Folyó hó 21-én, vasárnap délután tartotta meg a dévai ipartestület rendes évi közgyűlését az Iparos Otthon helyiségében. A közgyűlésen Ilie János városi főjegyző, mint iparhatósági biztos vett részt.

A gyűlést félnégykor Chinda alelnök nyitja meg, aki megnyitó beszédében munkára hívja fel az iparosságot s arra kéri a tagokat, hogy ne engedjék, hogy az iparosság közé politikát hozzanak be mivel akkor az igazi munka lehetetlenné válik. Például a szászvárosi és a gyulafehérvári ipartestületeket említi fel. Megemlékezik az 1924 év novemberében megalakult ipar és kereskedelmi kamaráról, amely az ipartestület javaslatára létesült. Felemlítette az ipartestület 40 éves fennállásának megünneplése alkalmából rendezendő kiállítás eszméjét, amelyre az iparkamara 100 000 leit adott, de, amely eszme különböző okok miatt még nem valósulhatott meg. — Felhívta az iparosság figyelmét, hogy összetartásban van az erő s az ipartestület nélkül az iparosság a mai néhez helyzetben a tönk szélére juthat.

Miután a jegyzőkönyv hitelesítésével Luch Jánost és Szombatfalvy Sándort bízzák meg, Igna György titkár olvassa fel az évi jelentést. — Az ipartestület a jelentés szerint 1 rendes, 1 diszközgyűlést és 8 választmányi ülést tartott. — A békéltető bizottság 4 ízben 6 ügyet tárgyalta le, mivel a legtöbb esetben az ipartestület titkára a beadott panaszokat békéltető bizottság összehívása nélkül békésen elintézte. Déva város területén múlt évben 203 tanonc és 162 iparosság volt, tanoncokból felszabadult 91 és 164 tanoncot irattak be. A kiállított munkakönyvek száma 129. Rendes tag volt 296, új tag 18, összesen 314, akik közül az év folyamán elhaltak: Nemes József, Réthy János, Gyulai György, Tonca Ioan, Kuron Lajos, Schwartz Nicolae, Reisz József, Sebestyén Bálint, Seiger Gottlieb, Staubert Lajos, Zsiros József és Popovics György volt ipartestületi titkár. A közgyűlés felállással tisztelte meg az elhunytak emlékét.

Majd a titkár javaslatára jegyzőkönyvi közönetet szavaztak Mátrai Józsefnek és Herzum Henriknek a testület épületéhez adományozott kőanyagért, továbbá Regyán Sándornak és Murár Jánosnak, akik ingyenes munkáikkal segítették elő az épület renoválását.

Kolozsváry Árpád pénztáros által felolvasott zárszámadás jóváhagyása után Bencsik Zsigmond emelkedik szólásra s rövid, tartalmas beszéd kíséretében bejelenti a maga és a választmány lemondását, mivel a 3 évi megbízatás lejárt. Az elnöki széket Fekete Máté kor-elnök veszi át, akinek vezetése alatt a közgyűlés titkos szavazás által megejtí a választásokat. Elnök lett Chinda Miklós, a választmány tagjai pedig a következők: Ancsa Sándor, Aftergut József, Bencsik Zsigmond, Bartha András, Bubárik Miklós, Czitron Sándor, Fekete Máthé, Kolozsváry Árpád, Lobonj Péter, Murar János, Minorits Lukács, Spák Alajos, Laufer Vilmos, Kovács László, Triff Ioan, Visky Lajos, Lengyel Gábor, Hencsilla Miklós. Póttagok lettek: Mátrai József, Györfly Gábor, Oredean Mihály, Konnerth Albert, Redean Sándor és Slager Károly. Számvevők pedig: Domokos József, Lupás Aurél és Luch Ioan.

A választások után Chinda Miklós veszi át az elnöki széket, megköszönve az iparosok bizalmát. — Kolozsvári pénztáros az 1925 évi

költségvetést terjeszti elő s a tagdíjnak havi 5 leiről 10 leire való felemelését javasolja, amit a közgyűlés megszavaz. A lakberek ügyében Ancsa Sándort, Spák Alajost és Györfly Gábort bízzák meg a bérlőkkel való tárgyalással. Az ipartestület 40 éves fennállásának megünneplésére való tervezet kidolgozásával a közgyűlés megbizsa a régi és az új választmányt s az aradi országos kongresszusra Bencsik Zsigmondot és Chinda Miklóst delegálja.

Ezután Chinda Miklós megható szavakkal igéri meg Bencsik volt elnöknek, hogy a testületet az ő szellemében fogja továbbra is vezetni, amelyre Bencsik szintén megható szavakkal válaszol és kéri a testület tagjait, hogy mindnyájan csak olyan tagjai legyenek a testületnek, mint ő, aki önzellenül szolgálta mindig azt. — Lengyel Gábor Bencsik érdemeit méltatja, aki 23 éves tagja a testületnek s 9 évi választmányi tagoskodás után lett alelnök, majd 1917-től 1920 ig ügyvezető elnök, Szoboszlai akkori elnök betegeskedése miatt. 1922-ben az elnöki székbe emelte a közbizalom s azt máig erővel és lelkiismeretességgel töltötte be. — Kolozsváry javaslatára a közgyűlés elhatározza, hogy megrajzoltatja Bencsik képét, azt a testület otthonában kifüggeszti s a leleplezés a testület 40 éves fennállását ünneplő ünnepélyen fog megtörténni. Ugyiszintén elhatározzák azt is, hogy Nádasy Árpád volt titkár képét is ki fogják függeszteni, mivel két évtizedes nehéz és eredményes munkáját a testület nem hálálhatja meg eléggé.

A közgyűlés Chinda elnök zárószavai után este 9 órakor ért véget.

Az új nyugdíjtörvény dióhéjban.

A kormány a parlament egyik legutóbbi ülésén beterjesztette a régen várt nyugdíjtörvényt, mely hivatva lesz sok becsületben megöregedett tisztviselő nyugdíjügyét rendezni. A törvényjavaslat, mely 10 fejezetből és 108 szakaszból áll, — nagyon sajnós! — nem vonatkozik a munkáspénztárak tagjaira s így többek között állami bányamunkásaink, illetve azok özvegyeinek nyomoruságos „nyugbér“-eit egyelőre ismét nem érinti. A javaslat főbb pontjai — kivonatolva — a következők:

Nyugdíj a szolgálat után.

Nyugdíjra a betöltött szolgálati évek, vagy rokkantság miatt van igénye a tisztviselőnek. A törvény első fejezete szerint a polgári, katonai, egyházi, megyei és városi tisztviselőnek, továbbá azon intézetek tisztviselőinek, akiknek költségvetését a kamara szavazza meg, joguk van a nyugdíjra. A nyugdíjjogosult kor polgári tisztviselők számára 57 év, az egyháziak számára 65 év. Ezen koron alul is jár a nyugdíj annak a tisztviselőnek, aki 35 szolgálati évét betöltötte. Katonatisztek ezredestől fölfelé 30 évi szolgálat után, a mozdonyvezetők 25 év után mehetnek nyugdíjba.

A szolgálatban eltöltött évek után joga van nyugdíjra a szolgálatból kilépő tisztviselőnek, ha legalább 25 évet töltött szolgálatban.

A tisztviselőnek, ha legalább egy gyermeke van, már 15 évi szolgálat után megvan ugyanezen joga. Ezen tisztviselőkre nézve akkor állapítják meg a nyugdíjjogosultságot, amikor 57 évüket betöltik, illetve utódaikra nézve haláluk után. Csak azokat az éveket számítják be, amelyekben a tisztviselő nyugdíjárulékot fizetett, vagy amelyekre nézve a jelen törvény megengedi a járulékok utólagos befizetését. A háboruban ténylegesen mozgósított

tisztviselő háborus éveit kétszeresen számítják be. A szolgálati esztendőkre nem számítják be azokat az éveket, amelyeket a tisztviselő tartós szabadságon töltött, ha az a fizetéses szolgálatban töltött időnek egyhuzadát kiteszi. Ezt a szabadságidőt úgy számítják ki, hogy összeadják a minden évben két hónapnál továbbterjedő szabadságot. Az életveszélyes szolgálatot betöltő tisztviselők öt szolgálati évvel előbb, illetve már 54 éves korukban nyugalmába mehetnek.

Nyugdíj rokkantság esetén.

Ha a tisztviselő megbetegszik, vagy megsebesül és szolgálatképtelenné válik, bármelyik korban legyen is, nyugdíjra van igénye. Ha a rokkantság nem a szolgálat okából történt, a megelőző fejezet szerint van igénye nyugdíjra. Ha a rokkantság a szolgálat okából történt, akkor 10 évi szolgálat után 40 százalék nyugdíj jár, 10 éven felül minden évét 3 százalék, ha a tisztviselő csak közszolgálatra válik alkalmazottá. Ha a tisztviselő minden munkára képtelenné válik a szolgálat okából, a nyugdíjat úgy állapítják meg, mintha öt évvel tovább szolgált volna s a nyugdíj nem lehet kisebb, mint az utolsó fizetés 75 százaléka. Ha pedig a rokkantság ezen eseteiben a szolgálat következtében előfordult baleset vagy pedig önfeláldozó aktus következménye, akkor a nyugdíj egyenlő lesz a legutóbb élvezett fizetéssel.

A nyugdíj kiszámítása.

A nyugdíjjogokat a szolgálati idő szerint a következőleg állapítják meg:

Tíz betöltött szolgálati év után, az utolsó három évben kapott fizetések középátlósságának 25 százaléka, ezen terminus után minden esztendőért ugyanezen középátlósság szerint 3 százalékos többletet számítanak 35 évig

A mozdonyvezetők, ha 25 évet szolgáltak, fizetésük teljes összegét megkapják nyugdíjként az utolsó három év középátlóssága szerint.

A legnagyobb havi nyugdíj 2000 lej. Ha a fenti számítás szerint több járna, akkor 2000 lejt meghaladó összegnek csupán 50 százalékkal emelkedik a nyugdíj. Így sem emelkedhetik a nyugdíj a 3000 lej fölé. Azok a tisztviselők, akiknek fizetése 500 lejen alul van, 35 évi szolgálat után 57 éves koruktól 500 lej nyugdíjat kapnak.

Folyt. köv.

Nem akartam elhinni.

A szenátus megszavazta a nők községi választó jogát. Amikor elolvastam ezt a hirt az újságban, kétszer is megdörzsöltem a szememet. Nem akartam elhinni, hát hangosan is elolvastam magamnak.

És így van s a szenátusban nem is vitakoztak efelől. Miért, hiszen nem is voltak elkészülve rá, de hiábavaló is lett volna. A liberális törvénygyártógép nagyszerűen működik.

Hogy mennyire lehetetlen dolgot csinált ezzel a kormány, azt nem is kell fejtegetni. Eltekintve a nők efféle politikai szereplésével járó élcektől, kétségtelen, hogy roppant korai és különösen korai Romániában.

De a kormány valószínűleg úgy gondolkodik, hogy majd szerez minden községben egy szép legényt s azzal elcsavartatja majd a nők fejét, hogy azok is liberálisok legyenek. Mert most már az ő szavazatuk is latba esik.

Ugy-e, mégis csak van valami esze ennek a kormánynak s amellet még a nevet sem lehet tőle eltagadni, mivel olyan liberális volt, hogy a nőknek is szavazati jogot adott.

Hozzászólás a Bicsérdy problémához.

A „Déva és Vidéke“ mult heti számában Bicsérdy tanairól szóló cikkben közzétett felhívásnak eleget téve, ime a következő konkrét példákat hozhatom fel, amelyek arról tanuskodnak, hogy e módszer lényegét és fontosságát még mindig nem sikerült tudományos uton felfedezni.

Magamon kezdem. Tavaly márciusban olvastam Bicsérdy könyvét és megpróbálkoztam az új életmóddal. Ezzel egy olyan betegséggemnek akartam a végére járni, amelynek gyógyításáról az orvosok lemondtak. A rendszeresen bevezetett életmód mellett ma már csak gyümölcscsel élek és, hála Istennek, mak egészségem vagyok.

Másik példa Buday preiátus, aki már régen cukorbetegségben szenved s aki jelenleg Bicsérdynél tartózkodik Fogaroson. Betegsége azóta sokat javult. Szabó Lőrinc tüdőbajos volt, de egy évi nyers koszt után teljesen gyógyult. Hertz Jenő petrozsényi kereskedő a reforméletmód által szintén gyógyíthatatlannak mondott betegségéből gyógyult ki.

Ezek olyan példák, melyek a Bicsérdy-elleneseket is gondolkodóba kell, hogy ejtsék. Ha pedig nem hiszik, vizsgálják meg a dolgot és állapítsák meg, hogy mi által gyógyultam ki én és mi által gyógyult ki más az orvosok által gyógyíthatatlannak minősített betegségéből?

Petrozsény, 1925. március 23-án.

Junger Sándor.

HIREK.

— *A dévai reformátusok vigalmi bizottsága ma, szombaton este fél 9 órai kezdettel tartja meg műsoros barátságos összejövetelét a Fehér-Kereszt nagytermében. Belépti-díj nines.*

— **Hunyadvármegye magyar közönségének Jókai-ünnepélye.** A nagy magyar regényíró születésének 100 éves fordulója alkalmából ünnepségekből a hunyadvármegyei magyarság is ki akarja venni a részét. Ezért egy Déván tartandó ünnepély megtartását határozta el, amelynek előkészítésére a magyarság minden rétegének bevonásával egy bizottság alakult, amely az ünnepély időpontját május második felében állapította meg, a szini szezonra való tekintettel. A műsort egy szűkebbkörű bizottság állapítja meg, amely állandóan permanenciában van s azon lesz, hogy az ünnepély műsorát Jókaihoz méltóan állítsa össze.

— **Missziós körmenet.** A dévai róm. katolikus egyház a misszió alkalmából kedden, istentisztelet után, körmenetet rendezett, mely a templomból kiindulva a főútvonalon keresztül a Saguna (Deák Ferenc) uccán át ismét a templomba tért vissza. Az égő gyertyával felvonuló ájtatos tömeg szép látványt nyújtott s a vallás életben létét dokumentálta. A katolikus hívók házaik ablakait kivilágították.

— **Doktorráavátások.** Igna Nicolae dévai és Mihujiu Petru boicai katona főorvosokat a napokban a bucurestii egyetemen az orvostudományok doktorává avatták. — Városunk született, Springer V. Aladárt a budapesti tudomány egyetemen f. hó 21-én jogi doktorrá avatták.

— **Az ujoncok eskütétele.** Vasárnap délelőtt 10 órakor ment végbe a dévai 4-ik grancár ezred ujoncainak ünnepélyes eskütétele a piac-téren, a város lakosságának nagy érdeklődése mellett.

— **Halálozások.** Curia Romulus dévai föld-birtokos életének 43-ik évében hosszú szenvedés után f. hó 23-án Déván elhunyt. Temetése f. hó 25-én ment végbe nagy részvét mellett.

Raveca Muntean szül. Grecu f. hó 27-én 38 éves korában Szántóhalmán meghalt. Temetése f. hó 29-én volt a gör. kel. egyház szertartása szerint.

— **A dévai Sfatul Negustoresc** f. hó 22-ére hirdett rendkívüli közgyűlést f. hó 29-én tartja meg d. e. 10 órakor a Fehér-Kereszt kistermében.

— **Egészségügyi statisztika.** Hunyadvármegye egészségügyi hivatalának értesítése szerint meggyenkben az elmúlt február hónapban a következő fertőző megbetegedések fordultak elő: Skarlát: Lupény: 6 eset, Gyalár 1, Vulkán 3, Vadudobri 1, Szászváros 1 eset. Kanyaró: Kristyor 4, Ruda 2, Alun 2 eset. Hastífusz: Lupény 1, Vulkán 9 eset. Szamárhurut: Vulkán 17 eset és Szászvároson 1 lépfene fertőzés. Lupényban 1 skarlát eset halálos kimenetelű volt. Az influenza több községben járványszerűen lépett fel, úgy, hogy az iskolákban több helyen 5—6 napon át a tanítás szünetelt.

— **A Sfatul Negustoresc választmányi ülése.** A Sfatul Negustoresc választmánya folyó hó 25-én este tartotta választmányi ülését Réhmann Zsigmond elnöklete alatt a Fehér-Kereszt kistermében. A választmány elhatározta egyhangulag, hogy megalakítja folyó évre is a már bevált választott bíróságot és kimondta, hogy választott bíró a Sfatulnak minden rendes tagja lehet. Együttel elhatározatott egy új alapszabály kidolgozása, amelynek alapján a választott bíróság a jövőben működni fog. Mig az új alapszabály elfogadva nincsen, a régiak alapján fog eljárni a bíróság. A régen vajudó klubhelyiség ügye végül elintézését nyert, miután a Fehér-Kereszt jelenlegi bérlője a Fehér-Kereszt kis termét bocsátotta a Sfatul rendelkezésére. A választmány ezen két heti üléseit ezen helyiségben fogja tartani.

— **Hegedük, hegedűhurok és mindennemű hegedűalkatrészek, valamint hegedűiskolák és gyakorlatok igen olcsó árban kaphatók Laufer Vilmos zeneműkereskedésében Déván.**

— **A Sfatul klubjának megnyitása.** A dévai Sfatul f. évi április 4-én, szombaton este kilenc órai kezdettel a klub helyiség megnyitása alkalmából a Fehér-Kereszt kistermében családi összejövetelt rendez, amelyre ez uton meghívja a tagokat és családjaikat. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Székely János halála.** Székely János újságíró, a kolozsvári „Közgazdaság Rumánischer Lloyd“ főszerkesztője a mult héten Kolozsváron 34 éves korában elhunyt. — A fáradhatatlan ideális lelkű újságíró ragyogó tollával az elhagyottak, a gyengék védelmezője volt. Korai halála nemcsak kollégáinak, de a nagy közönség körében is mély részvétet keltett.

— **Gummi és rézbélyegzők, valamint pecsétnyomók, pecsétcímkék, dombornyomású névjegyek és levélpapírok, ugyszintén réz- és dombornyomású táblákat gyorsan, tartósan, pontosan és jutányosan készít Laufer Vilmos vezérképviselése Déván.**

— **Rokkant egyleti tagok figyelmébe.** A Bansasági és Erdélyi Munkások Rokkantsegélyző- és Nyugdíjegylete Déva 417 számú fiókja április hó 5-én, vasárnap délután 3 órakor a Neumann-féle vendéglőben évi közgyűlést tart, melyre a fiók t. tagjai ezuton tisztelettel meghívhatnak. Az elnökség.

— **Felakasztotta magát.** Pecsár Rudolf 27 éves lupényi illetőségű péksegéd f. hó 25-én délután félötör Sava Erzsébet lakásán, akivel vadházasságban élt, felakasztotta magát. Hátrahagyott irásában azt írja, hogy megunta az életet s azért lett öngyilkos. A péksegéd mintegy hónapja telepedett meg városunkban.

KÖZGAZDASÁG.

Fontos közgazdasági esemény Déva város közgazdasági életében. — A „Catarina“ tésztagyár, a Hengermalom és a Konzervgyár fuziója.

Déva város közgazdasági életének egyik igen fontos mozzanatáról számolhatunk be. A „Catarina“ tésztagyár a Takarékpénztár R. T. helyiségében f. hó 15-én tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen a vállalat eddigi egy millió lei alaptőkéjét öt millióra emelte fel, egyben kimondta, hogy fuziónál a Hengermalommal és a Konzervgyárral, tekintettel arra, hogy mind a három vállalat az élelmiszer branchhoz tartozik. Ez az új alakulat, amely valószínűleg „Transsylvania“ néven fog működni, átvette az összes Steiner-féle komplexumot, amely eddig az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi R. T. tulajdona volt. A vállalatot központi vezetőség fogja vezetni, amelynek hivatalos helyisége a Dévai Takarékpénztárnál lesz. Déván nem található modern gépekkel berendezett lakatos és asztalos műhelyt nyit az agrárbizottság által direkt erre a célra kisajátított területen, amely a Steiner-féle házak háta mögött a gyakorlótéren terül el. E műhelyek a közönség számára is dolgozni fognak, ugyszintén a Hengermalom is ezentul vámörleéseket is el fog fogadni.

A dévai „Transsylvania“ konzervgyár szövetkezet folyó hó 28-án tartja meg közgyűlést, amelyen a Catarinával való fuziót fogja kimondani.

E nagyszabású új Transsylvania létrejöttének hírért örömmel regisztráljuk, mert meg vagyunk győződve arról, hogy ez városunk közgazdasági életében igen nagy fontossággal bír.

— **Négy nagig szünetelni fog a nappali áramszolgáltatás.** A villamostelegtől nyert értesülésünk szerint április 1-től 4-ig bezárólag a nappali áramszolgáltatás reggel 8 órától esti 6 óráig a vezetékhálózaton végzendő javítási munkálatok miatt szünetelni fog.

— **Munkaközvetítő irodát állítanak fel Petrozsényben.** Petrozsényi tudósítónk jelenti: Receanu József közbenjárására Tatarescu miniszter 250.000 leit vétetett fel Petrozsény város költségvetésébe egy fölállítandó munkaközvetítő iroda, munkásszálló és étterem létesítésére. A város a városháza udvarán lévő épületeket ajánlotta föl a munkásságnak. Az épületek kijavítását már meg is kezdték.

— **Megmarta a veszett macska.** Váratlan szerencsétlenség történt mult pénteken Simon Adolf hangoló családjánál. Rubin Ossiás, Simon apósa észrevette, hogy a macska bekéreződik a konyhába. Gyanútlanul kinyitja az ajtót, hogy a macska bemehessen, amikor az neki ugrik és mindkét kezefejét összekarmolta és megbarapta. A konyhában lévő cselédet pedig szintén több helyen megmarta. Akkor vették észre, hogy a ház hűséges macskája megveszett. A két szerencsétlenül járt embert azonnal Kolozsvárra vitték, ahol kezelés alatt állanak.

CHLORODONT FOGPASZTA, CHLORODONT FOGPOR, CHLORODONT-SZÁJVIKIVONAT.

317 13 20

— **Fotóciók, lemezek, filmek, kazetták, kopirramák, vegyszerek, tálak, papírok minden méretben és minőségben olcsó áron kaphatók bármily mennyiségben. Szakfényképészeknek árengedmény. A világhírű „Kodak“ gyár papírjai minden alakban és minőségben olcsó áron kaphatók Laufer Vilmos könyvkereskedésében Déván.**

— **A forgalmi adó befizetési napjai áprilisban.** Április hóban a forgalmi és egyéb adókat a következő napokon kell az állami adóhivatalba befizetni: Április 6-án A, B, C, 7-én D, E, F, 8-án G, H, I, 9-én K, L, 10-én M, N, O, 11-én P, R, S, 13-án T, U, 14-én V, Z. kezdőbetűs nevű adózók.

— **Munkaközvetítés.** Az állami munkaközvetítő hivatal, Str. Saguna Nr. 16, bejelentések útján a következő szakmabeli munkások kaphatnak azonnali belépésre alkalmazást: 4 szakácsné, 1 cukrász, 1 férfidivat szabász, 1 önállóan dolgozó szalonszabó, 1 napszabó, 1 női varrónő, 2 timársegéd, 1 cipész segéd luxmunkás, 1 festő és mázó tanonc, 40 kőfaragó segéd (alagut építéshez), 1 cserépkályha készítő, 2 órák és ékszerész tanonc, 1 vaskereskedő segéd, 1 kirakatrendező, 2 bone (nevelőnő), 5 vendéglői kiszolgáló leány, 6 kávéházi felirónő, 7 háztartásbeli cselédleány, 1 szobaleány, vagy asztali inas (uradalomba), 6 iparos tanonc különféle ipari szakmák megtanulására, 700 erdei munkás, 15 gyári munkás. — Foglalkozást keresnek azonnali belépésre a következők: 1 birtok kezelő (gazdász), 1 pék, 1 hentes és mészáros, 1 varrónő, 1 szobafestő, 1 ács, 1 lakatos, 3 mechanikus, 2 gépiró kisasszony, 6 fizető pincér, 2 éthordó, 1 házvezetőnő, 1 házmester. A közvetítés teljesen ingyenes és legrövidebb időn belül történik. Felhívjuk b. figyelmét a t. közönségnek, hogy igényüket jelentsék be a hivatalnál bármelyik munkanapon, d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig, a bejelentés történhetik szóval, személyesen, írásban, postán vagy telefonon, szám 43. Az állami munkaközvetítő hivatal vezetője.

— **Párisi, londoni, bécsi divatlapok,** valamint román, magyar, német szépirodalmi újdonságok érkeztek és kaphatók *Lauffer Vilmos könyvkereskedésében Déván.*

— **Üszülés ellen legjobb szer a hirneves „Carborin” hajregulator,** mely rövid használat után a hajnak eredeti színét visszaadja. Nem festék! Kapható: Erős Aladár gyógyszerárában, Déván 8-12 26

— **A legújabb modern női kalapok áron alól** kaphatók. Klimstein, Ióter. 37 6

— **Jól bevezetett — nő által vezethető —** üzletek eladó. Cim a kiadóhivatalban. 36 7

Laptulajdonos és kiadó: LAUFFER VILMOS.

Breckner Mihály

szalámi és füstölthúsüzeme, Simeria—Piski.

Tisztelettel felhívom a n. érdemű közönség figyelmét **szalámi, füstöltárak, zsír, fehér- és füstöltszalonna raktáramra.**

Készíték

I-a minőségű árut a legelőnyösebb áron. Eladás nagyban és kicsinyben

Kitűnő tisztelettel:

Breckner Mihály.

62 13

Perzsa, Szmirna és torontáli

szőnyegnek való gyapjut minta után **fest Meister Lucius & Brüning Agfa és Baseli festékekkel** a legprecízebben **F. LIDOLT, Str. Grivoiței No. 23.**

Ugyanott férfi-, női- és gyermekruhák festése és tisztítása a legrövidebb időn belül elkészülnek. 60 13 Gyászruhák 24 óra alatt.

Házteletulajdonos jó forgalmu utcában üzletbérnek 9/4 évi előleges lefizetése ellenében hajlandó **üzlethelyiségeket felépíteni.**

Cim a kiadóhivatalban. 49 3—

Husvétbőjtre

legtisztább kezelésű étkezés

tökmagolaj és napraforgóolaj

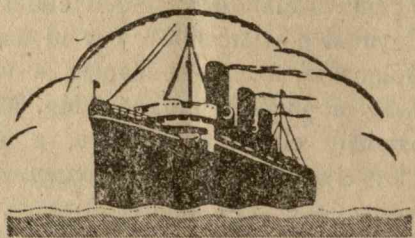
kapható minden mennyiségben a legolcsóbb napi áron az

ARADI OLAJIPAR RÉSZV.-TÁRS.-nál ARADON
Telefon: 135 és 407 Sürgöncim: Olajipar
Rudolf Mosse 1188 38 7—

**ZSÁK
PONYVA**

54 3—26

vétel, eladás,
kölcsonzés
**ALBALA IZSÓ
TIMIȘOARA,
Piața Traian No. 2.
(Kossuth-tér)
Telefon 60.**

HAMBURG-AMERIKA LINIE

UNITED AMERICAN LINES

Rendes és közvetlen járatok:

**Hamburg,
Cherbourg,
Bolognes és
Southamptonból.**
**Canada,
Délamerika,
Északamerika,
Cuba,
Mexiko,
Keletázsia és
Nyugatindiába.**

Felvilágosításokat mindenkor ad a Romániai

VEZÉRKÉPVESELET,

Lazar H. Lazarovitz, Timișoara, Str. Mercy No.

2. Telefon 16—58 és ennek fiokjai:

București: Calea Grivitei No. 183, Cernăuți:

Str. Regina Maria No. 9, Oradea-Mare: Piața

Mihai Viteazul No. 5, Arad: Str. Eminescu No. 12.

Sürgöncim: Lazarovitz.

63 1—10

Lloyd 3188

Amatőr fényképezők és gyorsfényképezők kérjenek árjegyzéket **POLITZER** fotóáruházából CAREII MARE (Erdély) Alapítva 1896. Szétküldés egész Nagyrománia területén!

Rudolf-Mosse R.T. 4129 278 13 13

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **nálam hajlított egyes rudak és keréktalpok kaphatók a legfinomabb kivitelben.**

Visky Sándor kerekes, Déva.

61 1 2

Fontos hirdetés.

Tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a Schuleri szeszgyár részvénytársaság Orăștie nacionalizálva lett olyképp, hogy gyárának stb. üzleteinek felerészéig egy román csoporttal társult.

A miniszteri jóváhagyást megkaptuk az-iránt, hogy üzleteinket kibővítsük, ezzel kapcsolatosan **betétekkel is foglalkozunk** (kamatozásra könyvecskével elhelyezett pénzeket fogadunk el).

A nálunk kamatra elhelyezett pénzzel saját magunk dolgozván a mi gyárunkban stb. üzleteinkben, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a nálunk kamatra elhelyezett pénzért nagyobb hasznot (kamatot) fizethetünk és pedig:

Fizetünk 16% oly összegekért, melyek legalább egy félévig maradnak nálunk letétben és egyhónapi felmondáshoz vannak kötve.

Fizetünk 18% oly összegekért, melyek legalább 1 évig maradnak letétben és 3 havi felmondást igényelnek.

Kivételesen fizetünk 19% hadi invalidusoknak, hadiárvaoknak és hadiözvegyeknek, valamint kulturális intézményeknek.

A mi tiszta vagyonunk a 16 millió leit meghaladja és ezen vagyon legnagyobb része ingatlan vagyonból áll és pedig a gyár, 7 ház Orăștie, Petroșeni, Deva, Piski és Iliá városokban, melyek nagy depókra vannak berendezve, továbbá 250 hold birtok és végül áru stb. leltár. Pénzünk teljes biztonságban van. Legnagyobb titoktartást, valamint előzékeny szolgálatot biztosítunk. Cégünk több mint 60 éve áll fenn és így a n. é. közönség bizalmát kiérdemelte.

A mi a betétek kifizetését illeti, azokat következőképp fizetjük ki:

Akár milyen nagy összegeket is kifizetünk felmondás nélkül, ha pénztárunk állaga azt megengedi. Kisebb összegeket bármikor kifizetünk felmondás nélkül is.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes r.-t. szeszgyár Orăștie.

56 2 2

Kérje mindenütt a közismert

HORNIMAN angol teát.

Vezérképvelet és lerakat: 293 13 15

Ottó és Alfred Herzog București, Calea Văcărești No. 4.

Alkalmi vétel

Petroșeniben évtizedek óta fenálló **fűszer- és vegyesáru üzlet** korlátolt italmérsi engedéllyel, modern üzleti berendezéssel, 4 szobás elfoglalható lakással, fürdőszoba, konyha, kamara, veranda, 10 lónak való istállóval. Raktárhelyiség, pince, nagy udvar, a házban vízvezeték, csatornázás. Kivándorlás miatt igen előnyös áron eladó. Értekezni lehet a kiadóhivatalban. 59 2 3—